

UNIUNEA PROFESIILOR LIBERALE DIN ROMÂNIA

VALORILE COMUNE ALE PROFESIILOR LIBERALE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

PREAMBUL

În martie 2000, Consiliul European de la Lisabona a adoptat un program de reformă. Scopul a fost acela de a face din Uniunea Europeană cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume până în anul 2010.

Comisia Europeană a recunoscut contribuția pe care profesiile libere au adus – o la dezvoltarea economiei în toate statele membre și, prin aceasta, la economia Uniunii Europene pe ansamblul său.

Un factor major în identificarea unei profesii îl reprezintă voința practicienilor individuali de a se conforma standardelor etice și profesionale care exced cerințele minime legale. Este evident că atunci când activitățile sunt furnizate transfrontalier, regulile profesionale ale statului membru gazdă privind calificările profesionale și, în special, cele legate de protecția consumatorului prevalează. Prin aceasta, se recunoaște faptul că prevederile Codurilor de conduită pentru un profesionist individual pot să difere de la un stat membru la altul și că aceia care sunt dispuși să desfășoare activități transfrontalier se așteaptă ca acestea să fie similare cu standardele etice și practice existente în țările din care provin.

Directiva privind Serviciile pe Piața Internă cere statelor membre ca, în cooperare cu Comisia Europeană, să încurajeze elaborarea la nivel comunitar de Coduri de conduită profesionale și să asigure că astfel de coduri sunt accesibile prin mijloace electronice.

Comisia Europeană a subliniat importanța Codurilor de conduită la nivel european și că elaborarea unor astfel de coduri ar putea, de asemenea, să ajute la evidențierea naturii specifice a activităților din anumite sectoare și, în special, profesiile reglementate prin garantarea faptului că ele pot fi exercitate în mod independent și prin asigurarea imparțialității regulilor privind conduita profesională.

Consiliul European al Profesiilor Libere – CEPLIS consideră că ținând cont de prevederile Directivelor și Rapoartelor Comisiei Europene, precum

și propunerii Comisiei referitoare la antreprenariat, a sosit momentul pentru realizarea unei revizuiți a Valorilor Comune în condițiile unei integrări continue a Uniunii Europene, a creșterii amploarei activităților transfrontaliere desfășurate de către membrii profesiilor liberale în cadrul Uniunii Europene și a impactului dezvoltării practicii profesionale.

Consiliul European al Profesiilor Liberale – CEPLIS recunoaște că vor fi diferențe în detaliu în codurile profesiilor individuale la nivel european, cum este cazul în domeniul confidențialității informațiilor.

De asemenea, vor exista diferențe de detaliu în ceea ce privește modul în care valorile din cadrul Uniunii Europene sunt reflectate în codurile elaborate la nivelul statelor membre datorită diferențelor de legislație (de exemplu, în domeniul protecției datelor personale), cultură și tradiție.

Inițiativa trebuie să aibă totuși ca rezultat o reducere considerabilă a diferențelor existente între codurile în vigoare în fiecare stat membru.

Activitățile profesioniștilor liberali conțin sarcini de ordin intelectual, care presupun, în mod necesar, cunoștințe juridice, tehnice și uneori științifice de un înalt nivel. Cunoștințele necesare sunt dobândite prin absolvirea cu succes a studiilor care să conducă la obținerea unei diplome universitare sau recunoașterea unui titlu profesional. În unele cazuri, pot exista cerințe suplimentare legate de înscrierea într – un corp profesional înainte ca exercitarea profesiei să fie permisă. Prin aceasta, un profesionist liberal devine subiect al codului de conduită în vigoare al profesiei elaborat de corpul profesional respectiv, urmărindu – se, în mod deosebit, interesele acestora care dosresc să desfășoare activități profesionale.

Profesionistul liberal este conștient de faptul că nerespectarea prevederilor codului poate conduce la sancțiuni de ordin disciplinar. Clienții și pacienții trebuie să aibă încredere că presupusa încălcare a prevederilor codurilor de conduită va fi tratată în mod serios de către corpul profesional interesat și dacă se dovedește că încălcarea a avut loc, se vor lua măsuri proporționale cu gravitatea încălcării.

CEPLIS consideră că valorile comune au sprijinit și continuă să sprijine pe profesioniștii liberali, pe clienți și pacienți și, în consecință, recomandă includerea următoarelor valori echivalente în codurile naționale de conduită.

1. Confidențialitatea

Aceasta este piatra de temelie pentru construirea încrederii între profesioniștii liberali și clienții și pacienții lor.

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că profesioniștii liberali trebuie să respecte confidențialitatea informațiilor dobândite în cursul activităților lor profesionale și să asigure că informațiile despre o

persoană nu vor fi dezvăluite altora cu excepția unor împrejurări speciale și acolo unde este posibil, cu consimțământul persoanelor în cauză.

2. Participarea la Dezvoltarea Profesională Continuă

Codurile de Conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că profesioniștii liberali au o responsabilitate fără echivoc în a menține competența în domeniul lor de practică și în acest scop ei trebuie să participe la dezvoltarea profesională continuă pe toată durata activității lor profesionale.

Cei ce beneficiază de servicii profesionale au dreptul să se aștepte ca profesioniștii liberali să –și mențină nivelul lor de cunoștințe în domeniul de practică actualizat și să – și extindă competențele așa după cum cere dezvoltarea cunoștințelor de ordin profesional.

3. Independența și imparțialitatea

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că profesioniștii liberali au dreptul să – și folosească judecata personală în cadrul responsabilităților după ce vor lua în calcul împrejurările relevante, fără nici o influență venită din exterior.

Cei care utilizează servicii profesionale au dreptul să se aștepte la evaluarea circumstanțelor ce urmează să fie avute în vedere și opinia ce va fi emisă va fi luată imparțial și obiectiv, fără presiunea venită din exterior și fără a exista conflicte de interese.

4. Conflictele de interese

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar că, luând în considerare natura activității profesionale, un profesionist liberal nu poate consilia, reprezenta ori acționa în numele a doi sau mai mulți clienți în aceeași problemă, dacă există un conflict sau un risc semnificativ de conflict între interesele acelor clienți. Situația anterioară nu poate fi aplicată în cazul acelor profesioniști liberali unde asistarea unuia sau mai multor clienți este cerută de lege.

Profesioniștii liberali trebuie să fie conștienți că astfel de circumstanțe pot să apară acolo unde profesioniștii liberali vor fi obligați să înceteze să acționeze în numele atât al clienților în cazul unui conflict de interese sau a riscului unui conflict de interese și în special atunci când există un risc de încălcare a încrederii sau atunci când independența profesionistului liberal este afectată ori atunci când profesionistul liberal are un interes personal direct sau indirect în problema în care el este consultat.

Conformarea cu prevederile Codurilor de conduită referitoare la conflictele de interese este de o importanță foarte mare acolo unde activitățile multidisciplinare sunt desfășurate de profesioniștii liberali.

5. Onestitate și integritate

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că profesioniștilor liberali li se cere să acționeze cu politețe, onestitate și integritate în relațiile lor cu clienții, pacienții și alte persoane, inclusiv cu colegii de profesie și nu trebuie să se angajeze în nici o activitate sau comportament care ar putea conduce la defăimarea profesiei sau ar submina încrederea publică în profesie. Prima prioritate pe care trebuie să o prevadă activitatea profesională trebuie să fie promovarea intereselor clienților și pacienților.

Clienții și pacienții au dreptul să se aștepte să fie tratați cu politețe și respect. Ei au dreptul, de asemenea, să primească un sfat profesional eficient în termenii pe care ei îi înțeleg, precum și informații înainte și în timpul desfășurării activității profesionale atât cu privire la procedura ce va fi urmată pentru a se atinge obiectivul dorit cât și cu privire la taxele ce trebuie achitate.

6. Supervizarea personalului de sprijin

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că profesioniștilor liberali li se cere ca fiecărui membru al personalului de sprijin, căruia i se va delega o sarcină are cunoștințele și calificarea necesare pentru a prelua, în mod efectiv și eficient, sarcina respectivă. Va trebui să existe, de asemenea, o supraveghere adecvată, constantă.

Clienții și pacienții își pun încrederea în profesioniștii liberali cu care ei au un contact direct și au dreptul să fie încrezători că sarcinile vor fi delegate doar membrilor personalului de sprijin care au cunoștințele și competențele necesare. În acest context, trebuie să fie clar că pentru sarcina delegată, responsabilitatea rămâne la cel care a delegat – o.

7. Conformarea cu Codurile de conduită și cu Practica

Toate Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că membrilor unei profesii li se cere să se conformeze nu numai prevederilor Codului de conduită dar, de asemenea, legislației și prevederilor codurilor de practică și standarde referitoare la activitățile profesionale specifice pe care ele le prevăd.

Cei care folosesc servicii profesionale au dreptul să se aștepte la activități profesionale de cea mai înaltă calitate prin stricta conformare cu legislația relevantă și codurile de practică.

8. Asigurarea de răspundere civilă profesională

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că membrii unei profesii au obligația de a încheia o poliță de asigurare de răspundere civilă profesională la un nivel suficient pentru a se asigura că în cazul unei pretenții justificate din partea unui client sau pacient, apărute ca rezultat al unei activități profesionale, persoana va fi compensată în mod adecvat.

Clienții și pacienții au dreptul să se aștepte la o compensare adecvată în cazul unor efecte adverse rezultate din erori apărute în cursul activității profesionale.

9. Conflict cu concepții morale și religioase

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar că, în eventualitatea unor conflicte cu concepții morale și religioase în cazul furnizării unor servicii profesionale, membrii unei profesii au obligația de a pune la dispoziție informații cu privire la modul în care un alt coleg care se conformează cu cererea lor poate fi contactat cu ușurință. După ce au fost de acord să furnizeze un serviciu, profesioniștii liberali sunt obligați să lase la o parte toate considerentele de ordin personal, religios, politic, filozofic sau alte convingeri.

Cei care apelează la servicii profesionale nu ar trebui să li se bazeze accesul la aceste servicii din cauza concepțiilor morale sau religioase ale unui anumit profesionist liberal. Din moment ce un profesionist liberal a fost de acord să furnizeze un serviciu, convingerile trebuie lăsate de o parte.

10. Dezvăluiri către clienți și pacienți

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că înainte de a intra în orice aranjamente contractuale, profesioniștii liberali trebuie să furnizeze clienților toate informațiile relevante care – l vor pune pe acesta în situația de a înțelege natura și calitatea serviciilor ce – i vor fi livrate de către profesionistul liberal și, în special, informații referitoare la termeni și condiții, inclusiv legea aplicabilă, taxe, detalii cu privire la asigurarea de răspundere civilă profesională, garanții și asigurări că nu vor exista posibile conflicte de interese.

Mai mult, următoarele informații trebuie cel puțin furnizate dacă ele nu sunt disponibile la autoritatea competentă a profesionistului liberal :

- Numele profesionistului liberal, statutul legal și forma, adresa la care profesionistul este stabilit și detalii care să permită ca profesionistul să poată fi contactat rapid și să poată comunica direct cu acesta.

- Dacă activitatea profesionistului liberal este obiectul unei scheme de autorizare din partea unei autorități competente relevante sau a punctului de contact unic.

- Numărul de identificare al TVA acolo unde este aplicabil.

- În cazul profesiilor reglementate, orice corp profesional sau instituție la care profesionistul liberal este înregistrat, titlul profesional și statul membru în care titlul este garantat.

11. Dispute

Codul de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că fără a prejudicia drepturile unui profesionist liberal de a căuta să se redreseze sau să se apere prin instanțele de judecată, un profesionist liberal trebuie, mai înainte de toate, să se străduiască să soluționeze orice dispute sau plângeri fie direct sau indirect cu clientul și dacă eșuează printr – o procedură alternativă de soluționare sau prin mediere. Este de datoria profesionistului liberal să se ocupe de astfel de dispute și plângeri într – un mod prompt și transparent.

Un profesionist liberal, care este supus prevederilor unui cod de conduită sau unui corp profesional care prevăd drepturile clientului de a recurge la mijloace nejuridice în soluționarea disputelor trebuie să furnizeze toate informațiile relevante în acest sens.

12. Asumarea responsabilității

Codurile naționale de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că profesioniștii liberali au datoria de a pune la dispoziția clienților și pacienților lor toate informațiile relevante cu privire la faptele și împrejurările care ar putea conduce la o consecință nedorită pentru clienții și pacienții lor și să coopereze pe deplin cu clienții și pacienții pentru a ajunge la soluționarea reciprocă acceptabilă.

Codurile naționale de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că profesioniștii liberali au o responsabilitate colectivă și individuală de a se asigura că în interesul public toate autoritățile competente relevante sunt informate cu fapte care ar putea indica un eșec din partea unui profesionist liberal în scopul menținerii unor standarde acceptabile de competență sau conduită și în acord cu cerințele legale, rezultând din activități profesionale.

13. Activități multidisciplinare

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că în eventualitatea în care profesioniștii liberali participă la activități multidisciplinare fie împreună ori parteneriat sau orice alte structuri de afaceri adecvate, acești profesioniști liberali trebuie să caute să se asigure că

fiecare dintre ei subscrie și sunt obligați de regulile etice și de conduită care guvernează profesia, să le respecte.

Profesioniștii liberali trebuie, de asemenea, să se asigure că clienții și pacienții sunt informați că activitățile au fost preluate de către o practică multidisciplinară și că detaliile cu privire la aceste activități sunt desfășurate conform aceleiași practici.

Pentru mai multă claritate, expresia « Activități multidisciplinare » nu include echipe profesionale interdisciplinare stabilite pentru proiecte specifice ca de exemplu în domeniul sănătății sau aranjamentelor privind costurile comune.

14. Cunoștințele de limbă

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că un profesionist liberal trebuie să se asigure că înainte de a furniza servicii unui client sau pacient, are suficientă competență într – o limbă relevantă și că pacienții și clienții au o înțelegere clară și fără ambiguități a naturii și subiectului condițiilor în care ei primesc serviciul.

În egală măsură, profesioniștii liberali trebuie să se asigure că în eventualitatea în care un profesionist liberal nu are un nivel rezonabil privind competența de limbă, acesta trebuie să facă posibile facilități de interpretări adecvate sau să transfere problema unui alt profesionist liberal care să aibă un nivel corespunzător în ceea ce privește cunoștințele de limbă.

15. Comunicări

Codurile de conduită trebuie să menționeze, în mod clar, că toate comunicările publicate de către sau în numele unui profesionist liberal trebuie să conțină în permanență informații care să fie clare, care să nu inducă în eroare și care să fie conforme cu valorile fundamentale ale unei anumite profesii.

16. Pregătire în standarde etice

Codurile de conduită trebuie să precizeze, în mod clar, că profesioniștii liberali și membrii personalului de sprijin participă în totalitate la programele destinate promovării unei mai bune înțelegeri a problemelor etice relevante ale profesiilor lor, precum și ale codurilor de conduită relevante.

17. Bună guvernare

Deși prevederile acestor valori comune au ca prim scop aplicarea lor profesioniștilor liberali, rolul și responsabilitățile asociațiilor profesionale fie

reglementate, fie nereglementate în a determina profesioniștii liberali să acționeze în conformitate cu cerințele și forța Codurilor de conduită este elementul cheie în asigurarea unui înalt nivel al standardelor etice.

În mod corespunzător, aceste asociații trebuie să asigure o monitorizare și o supervizare corespunzătoare și în conformitate cu prevederile codurilor de conduită.

Totodată, Codurile de conduită vor fi susceptibile de a face obiectul implementării unor proceduri și programe adecvate.